

สวัสดิ์ครับทุกท่านมาแวะเวียนกัน

เว็บไซต์นี้ไม่ได้เขียนบทความเท่าไรนัก อาจเป็นเพราะไม่มีเวลา...เขาบอกว่าห้ามอ้างเรื่องเวลา แต่ควรอ้างว่า มีงานอื่นๆอีกมากมายที่มีให้ทำ อย่างเช่นช่วงนี้ได้รับโอกาสจากทางคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ได้ให้ผมไปเป็นวิทยากรอบรม ผู้บริหารสถานศึกษา ใน**โครงการยกระดับคุณภาพผู้บริหารสถานศึกษาและครูทั้งระบบ ภายใต้แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง ปีงบประมาณ ๒๕๕๓** ในความรับผิดชอบของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง เป็นมหาวิทยาลัยเครือข่าย โดยรับผิดชอบเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัด ลำปาง ลำพูน และพะเยา เริ่มโครงการ

อบรมที่แรก จังหวัดพะเยา แบ่งออกเป็น ๓ รุ่น รุ่นแรกเป็นของเขตพื้นที่การศึกษาพะเยาเขต ๑ ส่วนรุ่น ๒ และ ๓ เป็นของเขตพื้นที่การศึกษาพะเยาเขต ๒ และอีกระยะหนึ่งต่อมาได้ไปจัดอบรมของสำนักงานเขตพื้นที่ จังหวัดลำพูนอีก ๓ รุ่น ที่โรงแรมโลตัสบางสวนแก้ว ผมได้รับมอบหมายให้บรรยายในโมดูลที่ ๘ การควบคุม การวัดและประเมินผลและการจัดการความรู้ การบรรยายแต่ละครั้งต้องเริ่มจากการแนะนำตนเองก่อน หลายคนมีความสงสัยว่า ผมนั้นปริญญาตรี จบสัตวแพทยศาสตรบัณฑิต แต่ท้ายสุดมาจบปริญญาเอกบริหารการศึกษา ดูเหมือนกับคนละทิศ แต่ท้ายสุดมันก็เป็นไปได้ สิ่งทีบอกไว้ ไม่น่าเชื่อนั้นเชื่อได้เสมอ บางอย่างเป็นสิ่งที่ซ่อนอยู่ (Tacit Knowledge) เป็นสิ่งที่เรียนรู้มาตลอด และสะสมประสบการณ์ทางด้านการนำและการบริหาร (เพราะชอบกระจายงาน) เป็นสิ่งที่ชอบ เมื่อเราได้ทำงานในสิ่งที่ชอบชีวิตเราจะมีความสุข โดยปกติของมนุษย์เราถ้าเทียบสิ่งที่เราทำทั้งหมดมีค่าเป็น ๑๐๐ แบ่งออกเป็น ๘๐ และ ๒๐ ท่านลองตรិตรองใคร่ครวญดูว่า ชีวิตของเราเองนั้นร้อยละ ๘๐ เป็นสิ่งที่ต้องทำ และมีเพียง ๒๐ เป็นสิ่งที่อยากทำ ถ้าเป็นเช่นนี้ชีวิตท่านจะมีความสุขมากกว่าคนที่ ร้อยละ ๘๐ ทำในสิ่งที่ตนเองชอบหรืออยากทำ ส่วนร้อยละ ๒๐ ทำในสิ่งที่ต้องทำ เพราะคนเราได้ทำในสิ่งที่ตนเองชอบและอยากทำมากกว่าต้องทำ จะมีความสุขมากกว่าทุกซ์เป็นเรื่องธรรมดาตามหลักธรรมชาติ จึงมีนักคิดหลายคน

บอกว่า เพียงแค่เราเปลี่ยนมุมมอง หรือปรับทัศนคติที่มีต่อสิ่งที่เราทำ จากสิ่งที่ต้องทำเป็นสิ่งที่อยากทำหรือชอบทำ เท่านั้นชีวิตท่านก็จะมีสุขมากยิ่งขึ้นแล้ว

วันนี้อาจเขียนอะไรหลายอย่างเพื่อร้ายขาว สาวเรื่องราวที่ผ่านมา แשרความรู้สึกเหล่านี้สู่ผู้คน พอมีเวลา เพราะขณะที่กำลังเขียนอยู่นี้เป็นเวลา ที่นักศึกษาคณิตศาสตร์ ปี ๓ สอบเก็บคะแนนวิชาการจัดการคุณภาพภายในสถานศึกษา นักศึกษาจะมักเขม้นทำข้อสอบ ส่วนผมกำลังร้ายขาว..เพราะอยากเล่าเรื่อง จุดเริ่มการพัฒนาตนเอง การพัฒนาตนเองเริ่มจากการเปลี่ยนมุมมองความคิด คิดใหม่ ทำใหม่ พฤติกรรมใหม่ การเปลี่ยนความคิดสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของคนได้ ผมถามนักศึกษาเสมอเมื่อเวลาใกล้สอบว่า ถ้ามีนักศึกษาคคนหนึ่งคิดว่าเราสอบไม่ได้แน่ หรือขอเพียงแค่ผ่าน กับนักศึกษาคอีกคนหนึ่งคิดว่า เราต้องทำคะแนนสอบให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ พฤติกรรมการอ่านหนังสือของนักศึกษาทั้งสองคนจะแตกต่างกันทันที คนแรกขออ่านผ่านๆ อ่านพอมีอะไรไปสอบ หรือบางคนแยกว่านั้น ไม่อ่านหนังสือเลย แล้วท่านคิดว่าคนที่สองจะอย่างไรกับการอ่าน อย่างน้อยผมว่า คนที่สองอ่านหนังสือมากกว่าคนแรก และทุ่มเทมากกว่าด้วย เพราะจิตเป็นตัวกำหนดพฤติกรรม ขณะเดียวกันสิ่งที่เราแสดงออกได้สื่อสาร ไปถึงระบบประสาทของตัวเอง...งง..มัย

มนุษย์เกิดมาพร้อมกับกิเลสและตัณหา อยากมี อยากได้ อยากเป็น ศาสนา จึงสอนให้มนุษย์ลดกิเลส ตัณหาของตนเองลงให้มาก ควบคุมความอยากได้ อยากมี อยากเป็น ให้อยู่ตามความเหมาะสมตามฐานะ ความสามารถ รายได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ส่งผลต่อการดำรงชีวิต พฤติกรรม ความเป็นอยู่ สถานภาพทางสังคม ผมได้อ่านแนวคิดจากกูรูทั้งหลายเกี่ยวกับจิตวิทยาการพัฒนาตนเอง ความสัมพันธ์ ความเป็นผู้นำ ฯลฯ การพัฒนาตนเองเป็นการทำตัวเองให้ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ ตามความต้องการของตนเอง สังคม ชุมชน ประเทศ และท้ายสุด

เพื่อสนองตอบความอยากมี อยากได้ และอยากเป็น (ตามกิเลส ตัณหา ของปุถุชนทั่วไป) ของตนเอง แต่สิ่งที่เป็นอุปสรรคที่สำคัญ คือ ทรัพยากรที่ทุกคนต้องการ ที่ทุกคนอยากมี อยากได้ มีจำนวนจำกัด อาจเพียงพอกับทุกคน ถ้ามีระบบจัดการที่ดี แต่ที่ไม่เพียงพอ เพราะมันเป็นการแข่งขันอย่างเสรี ทุกคนมีโอกาส แต่จะใช้โอกาสนั้นหรือไม่ อยากเช่นเป็นนักศึกษา ได้โอกาสมาแล้วเรียนเขียนอ่าน ฝึกฝนทักษะ หาความรู้ สร้างตนเองให้เป็นคนเก่ง เมื่อออกไปจะได้เป็นจอมยุทธ์มือ ๑ หรือเมื่อจัดอันดับ อยู่ในอันดับต้นๆ หรือสอบแข่งขันบรรจุราชการได้ ซึ่งตอนนี้เป็นที่นิยมยิ่ง เงินเดือนพอเหมาะ แต่ความมั่นคงมีตลอดชีพ สมัครสอบที่ หลายพัน หรือหลายหมื่นคนแต่รับจริงๆ อยู่ในหลักสิบหรือไม่ก็หลักร้อย

การแข่งขันเพื่อแย่งชิงทรัพยากร หรือการถ่ายเททรัพยากร ไม่จำเพาะขอบเขตที่ภายในประเทศเท่านั้น แต่ได้ขยายขอบเขตกันไปทั่วโลก วันนี้คนไทยไม่เพียงเป็นแค่พลเมืองของประเทศไทย แต่ต้องอยู่ในฐานะพลเมืองโลกด้วย การพัฒนาตนเอง ณ วันนี้ไม่เพียงแต่แข่งขันกันในชุมชน สังคม หรือระดับประเทศ แต่เราต้องแข่งขันกับระดับนานาชาติแล้วเราจะพัฒนาตนเองไปในทิศทางใดถึงจะเหมาะสม...

เริ่มจากการเปลี่ยนมุมมอง อย่างที่นำเสนอก่อนหน้านี้ จากนั้นต้องมาเริ่มที่ ความรู้ และทักษะที่จำเป็น เพราะเมื่อไหร่ที่ความรู้กับทักษะ รวมกันได้ ในจุดที่พอดี ความสามารถจะเกิดขึ้นตามมา ที่สำคัญเราจะต้องรู้ อะไรและมีทักษะด้านใด ความรู้ที่ควรมีนั้น ต้องเป็นความรู้ที่สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับตนเอง อาทิ ความรู้ในอาชีพที่ตนเองเลือก เป็นครู ต้องรู้เรื่องการเรียน การสอน จิตวิทยาการศึกษา และอีกมากมายที่เกี่ยวข้อง จากนั้นต้องมีความรู้รอบๆตัวเรา อาทิ ด้านเทคโนโลยี ภาษาศาสตร์ การสื่อสาร เศรษฐกิจ การเมือง และสังคม ส่วนทางด้านทักษะ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถ เช่นกันกับความรู้ ต้องมีทักษะทางด้านวิชาชีพที่ตนเองเลือก เช่น

ครู ควรมีทักษะเด่นๆด้านการเรียนการสอน ด้านการสื่อสาร ด้านภาษา และจิตวิทยา นอกจากนั้นต้องมีทักษะอื่นๆเสริมเติมแต่งให้ความสามารถของเราสูงขึ้นไปอีก อาทิ ทักษะด้านเทคโนโลยีและการสื่อสาร ทักษะด้านภาษาต่างประเทศ เน้นที่ภาษาอังกฤษ และที่สำคัญคือทักษะการใช้ชีวิตโดยเฉพาะด้านการนำและมนุษยสัมพันธ์ หลายอย่างที่กล่าวมายังไม่ใช่ทั้งหมด เพียงแต่สิ่งเหล่านี้มาผสมรวมกัน และถูกใช้และปฏิบัติให้ถูกต้องเป็นประจำ สามารถหล่อหลอมให้เราเป็นคนที่มีความสามารถสูงขึ้นได้

การพัฒนาตนเองต้องมีทิศทาง หรือ หางเสือ ไม่อย่างนั้นจะเดินทางวนไปวนมาท้ายสุดกลับมาที่เดิม หรือไม่ยอมเปลี่ยนแปลงตนเอง เป็นเหมือนเดิม มีคำพูดหนึ่งที่กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงว่า “ในขณะที่มีสิ่งหนึ่งกำลังเปลี่ยนแปลงไป ขณะเดียวกันก็มีสิ่งหนึ่งที่ไม่ยอมเปลี่ยนแปลง” ทิศทาง หรือหางเสือที่เป็นแนวทางในการพัฒนาตนเอง ที่สำคัญที่สุดคือ เป้าหมายชีวิตของตนเอง ผมเชื่อว่าทุกคนมีเป้าหมายเป็นของตนเอง ยกที่จะไปถึงบ้าง ง่ายเกินไปบ้าง สำเร็จตามเป้าหมายบ้าง ล้มเหลวบ้าง เปลี่ยนเป้าหมายไปมาบ้าง ล้มบ้าง มีแต่เป้าที่ไม่ได้หมาย บางครั้งหมาย แต่ไม่มีเป้า คละเคล้ากันไปในชีวิตนี้กลัวการเปลี่ยนแปลง วนมาที่เดิม ไปเรื่อยๆ วันต่อวัน ขาดทิศทาง แล้วจะเป็นเช่นนี้ไปอีกนานเท่าไร...

การพัฒนาตนเองที่ดี ต้องรู้จักการตั้งเป้าหมายให้กับตนเอง อาจเริ่มจากตนเองว่า ตัวเราเองในอนาคตเป็นเช่นไร จากนั้นต้องกลับที่ปัจจุบัน ดูตัวเองด้วยการไตร่ตรองใคร่ครวญอย่างรอบคอบ ว่า ตัวเราเองในปัจจุบันเป็นอย่างไร เมื่อเทียบกับสิ่งที่อยากเป็น แน่นนอนครับ ช่องว่างระหว่าง สิ่งต้องการเป็นในอนาคต ที่ได้วาดและฝันไว้ กับสิ่งที่เรามี หรือดำรงอยู่ในปัจจุบัน มีสิ่งใดบ้างที่เหมือนกัน และสิ่งใดที่แตกต่างกัน ตรงสิ่งที่แตกต่าง

กันนี้แหละครับ จะเป็นเป้าหมายของการพัฒนาตนเอง ถ้าแตกต่างกัน จำเป็นต้องรู้หรือถอด โคนสิ่งที่ไม่ดีออก แล้วปลูกสิ่งที่ดีๆเข้าไปใหม่ แต่ถ้าแตกต่างกันไม่มาก เราค่อยๆปรับค่อยเปลี่ยน

ลักษณะของเป้าหมายที่ดี แน่นอนต้องตั้งให้เหมาะสมกับตนเองมีความเป็นไปได้ หรือสามารถเข้าถึง ปฏิบัติได้จริง นอกจากนี้ ต้องมีความท้าทาย ไม่ง่ายเกินไป มันไม่เกิดความภาคภูมิใจ แต่ถ้ายากเกินไปทำทายนมาก แต่ยากที่จะสำเร็จได้ อาจเกิดความท้อแท้และผิดหวังได้ง่าย การตั้งเป้าหมายทุกครั้งต้องรู้วิธีการว่าจะสำเร็จตาม เป้าหมายนั้นได้อย่างไร บางคนมีแต่เป้าหมาย(ฝัน) แต่ไม่รู้วิธีการที่จะก้าวถึง เมื่อไม่มีเส้นทางหรือวิธีการ เปรียบ เหมือน การขาดความรู้ มองไม่เห็นภาพของความสำเร็จ และไม่รู้จะทำอะไรบ้าง ข้อสุดท้ายของหลักการ ตั้งเป้าหมายคือ ต้องสัญญากับตนเองว่าต้องทำเป้าหมายนี้ให้สำเร็จให้ได้ คนที่ประสบความสำเร็จในชีวิต เมื่อ สัญญาและมีพันธะกับเป้าหมาย จะต้องทำชนิดที่ว่า กัดไม่ปล่อย ไม่ฉีกสัญญาของตนเอง ด้วยคำพูด เอาไว้ เดี่ยว พรุ่งนี้ค่อยทำ พลัดวันประกันพรุ่งไปเรื่อย แล้วแบบนี้เป้าหมายจะสำเร็จได้อย่างไร การพัฒนาตนเองนั้นต้องทำ ทุกวัน ทำไปเรื่อย ๆ สักวันหนึ่งเป้าหมายที่ตั้งไว้จะประสบความสำเร็จอย่างแน่นอน

หลายท่านที่กำลังอ่านผมคิดว่า เคยมีกระดูกอมสินตอนสมัยเป็นเด็ก กลับจากโรงเรียนมีเงินเหลือให้นำ เงินไปหยอดกระดูกอมสิน ในตอนนั้น เราจะรู้หรือไม่ว่า กระดูกอมสินอันนั้นจะมีเหรียญเต็มเมื่อไหร่ แต่ เมื่อไหร่ที่มันเต็มเรารู้เอง จากนั้นนำไปฝากธนาคาร ผมว่ามีหลายท่านกำลังคิดอยู่ในใจ กระดูกอมสิน มีกับ

เขาเหมือนกัน หยอดเหรียญเหมือนกัน แต่ไม่เคยเต็มสักที พอหยอดไปสักพักอยากได้นอน ได้นี้ แกะกระดูกอมสินออกมาใช้ทันที เลยไม่รู้รสชาติของเหรียญเต็มกระดูก (มีผมอยู่ด้วย...มั้ง) แน่นอนครับเราไม่สามารถกำหนด ได้หรือครับว่าเมื่อไหร่มันจะเต็ม การพัฒนาตนเองเช่นกัน ไม่รู้หรือกว่าเมื่อไหร่เราจะได้ตามที่ต้องการ ไม่รู้ หรือกว่านิสัยไม่ดีที่ต้องการจะหายไปจากตัวเราเมื่อไหร่ หรือนิสัยดี ๆ อย่างนั้นอย่างนี้มาอยู่กับเราเมื่อไหร่ เราก็ไม่รู้เช่นกัน รู้แต่ว่าฝึกไปเรื่อยๆ เมื่อถึงวันหนึ่งมันจะเป็นไปตามที่เราต้องการเอง อาทิ การคิดเลข ไม่ค่อย

เก่งเท่าไหร่ แต่ฝึกฝนไปเรื่อยๆ ทำทุกวัน ทำทุกขณะจิตที่คิดได้ ทำไปอย่างนั้น คิดได้เมื่อไหร่ฝึกทันที เดียวก็เก่งขึ้นมาเอง ชำนาญเพราะทำบ่อยๆ เพาะบ่มต้องใช้เวลา การพัฒนาตนเองเป็นศิลป์และศาสตร์ ต้องแต่งแต้มเติมสีค่อยๆวาดอย่าใจร้อน แต่ช้ามากไม่ทันการ นกอินทรีจะจับเหยื่อ ต้องรู้ว่าถ้าบินลงจับเร็วไปมีโอกาสพลั้ง แต่ถ้าเข้าไปก็พลาดได้ ที่สำคัญ ต้องเปลี่ยนวิธีคิด เปลี่ยนมุมมอง มองมุมมองที่แตกต่าง กำหนดสิ่งที่ต้องพัฒนา ตั้งเป้าหมาย จากนั้นเรียนรู้ พัฒนา ฝึกฝนให้ต่อเนื่อง ความรู้ ทักษะ จะหล่อหลอมรวมกัน เป็นความสามารถที่เราต้องการมี ปลุกนิสัยที่เราต้องการ เปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ และมีความก้าวหน้าในชีวิตการทำงานต่อไป...หวังว่าจะเป็นประโยชน์ และ...สวัสดิ์

